

РЕШЕНИЕ

№ 5388

гр. София, 25.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-В СЪСТАВ, в публично заседание на четвърти октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Анелия Маркова

Членове: Пепа Маринова-Тонева
Василена Людм. Дранчовска

при участието на секретаря Юлиана Ив. Шулева
като разгледа докладваното от Анелия Маркова Въззивно гражданско дело
№ 20221100513416 по описа за 2022 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258 и следв.ГПК.

С решение от 13.10.2022 г., постановено по гр.д.№ 57850 по описа за 2021 г. на СРС, 76 състав се: Признава за установено на основание чл.124, ал.1 вр. с чл.415 ГПК, вр. с чл.234 КТ, вр. с чл.92 и чл.86 ЗЗД, че ответницата А. О. А. дължи на ищеца „С.Б.“ ЕООД, следните суми: – сумата в размер на 1 200 лв., представляваща неустойка за неизпълнение на задължение по договор за повишаване на квалификация от 01.11.2019 г., заедно със законната лихва, считано от 13.05.2021 г. до окончателното ѝ плащане; сумата в размер на 60,67 лв.-мораторна лихва за периода от 13.11.2020 г. до 13.05.2021 г.

В тежест на ответницата са възложени разноските в заповедното и исковото производство.

Постъпила е въззивна жалба, подадена от А. О. А., ответник пред СРС.

Излагат се доводи за неправилност на така постановеното от СРС,

решение. Неправилно от СРС била разпределена доказателствената тежест. Неправилно СРС приел, че страните са сключили договор за повишаване на квалификацията от 01.11.2019 г. Този договор бил оспорен относно неговото авторство по реда на чл.193 ГПК. От заключението на изслушаната и приета по делото съдебно-графическа експертиза се установило, че подписа върху този договор не е положен ответницата. Затова следвало СРС да изключи този договор от доказателствената маса. Тази експертиза не била оспорена от ищеца. Затова намира за недопустимо допускането от страна на СРС на свидетелски показания за установяване на сключването на договор за повишаване на квалификацията. Самите гласни показания били недопустими по арг. от чл.164, ал.1, т.т.4. и 5 ГПК. Освен това разпитаната свидетелка била служител на дружеството-ищец. Наред с това от нейните показания не се доказало сключването на договора, нито полагането на подпис от страна на ответницата. Не се установили условията на договора за повишаване на квалификация, нито валидна неустойка по него, нито размера ѝ. Счита, че представените снимки на които ответницата държи диплома са неотнорми, неистински и неавтентични. Такава била и електронно генерираната справка, че ответницата е вписана в регистъра на лицата, на които е издаден документ за завършено обучение. Счита, че ищеца не успял да докаже пълно и главно претенциите си. Наред с това се сочи, че договора за повишаване на квалификацията съдържа неравноправни клаузи; самата неустойка била прекомерна.

/В останалата част съдът не излага доводите във въззивната жалба, тъй като същата представлява сору paste на отговора на исковата молба и като такава не се съобразява с извършените от съда и страните процесуални действия, вкл. с установените по делото обстоятелства след подаване на отговора по исковата молба /.

Иска се от настоящата инстанция да отмени обжалваното решение и да постанови друго, с което претенциите да бъдат отхвърлени като неоснователни и недоказани. Претендират се разноси.

По въззивната жалба е постъпил **отговор** от ищеца /пред СРС/- „С.Б.“ ЕООД, в който се излага становище за недопустимост на въззивната жалба, тъй като в същата се излагали само пороците на първоинстанционното решение, а тези пороци не били предмет на въззивното обжалване като се

аргументира с т.1 на ТР № 1/09.12.2013 г. по тълк.дело № 4/2012 г. на ОСГТК на ВКС. По същество се излагат доводи за неоснователност на въззивната жалба. Счита, че СРС не бил допуснал сочените от особения представител на въззивницата нарушения при допускане и обсъждане на доказателствата. Сочи, че сключването на договор за повишаване на квалификацията било доказано от гласните доказателства. Това било сторено в съответствие с чл.194 ГПК. Сочи, че договор за повишаване на квалификация можело да бъде сключен както в устна, така и в писмена форма. Последната не била условие за неговата действителност. Допустими били свидетелските показания. Касало се до облигационни договори по чл.234, ал.1 КТ, а не трудови. Затова ответницата била обвързана от клаузата за неустойка. Неоснователни били доводите за нищожност на клаузите на чл.12 и чл.13 от договора. Правилно СРС приел, че макар ответницата да не била подписала договора за повишаване на квалификацията, същата знаела за него, тъй като била завършила курса на обучение. В случая приложение намирали правилата за унищожяемите договори. Правилно СРС се бил позовал на представените по делото снимки, от които било видно, че ответницата държи диплома като се аргументира с чл.204 ГПК. Тези снимки представлявали веществени доказателства. Завършването на обучението се потвърждавало и от представената електронно генерирана справка от която се установявало, че ответницата е вписана в регистъра на лицата, на които е издаден документ за завършено обучение. Сочи, че твърденията на особения представител на въззивницата, че договора бил прекратен от ищеца, а не от ответницата се опровергавали от събраните по делото доказателства, вкл. заключението на СГЕ. В хипотезата на чл.92 ЗЗД вредите от неизпълнението не следвало да се доказват. Доказано било нарушението на договора от страна на ответницата. Последната не можело да черпи права от собственото си неизпълнение. Претендират се разноски.

По допустимостта на въззивната жалба:

За обжалваното решение въззивницата е била уведомена на 24.10.2022 г. Въззивната жалба е подадена на 07.11.2022 г./по пощата/.

Следователно същата е в срока по чл.259, ал.1 ГПК.

Налице е правен интерес от обжалване – предявените срещу ответницата-въззивник, иски по реда на чл.422 ГПК вр. с чл.234 КТ вр.

чл.92 и чл.86, ал.1 ЗЗД искове са били уважени.

Следователно въззивната жалба е допустима.

По основателността на въззивната жалба:

Съгласно чл. 269 ГПК въззивната инстанция се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. По останалите въпроси – само доколкото са посочени в жалбата.

След служебно извършена проверка въззивната инстанция приема, че **обжалваното решение е постановено във валиден и допустим процес:**

За издадената на 27.05.2021 г. по ч.гр.д.№ 26421 по описа за 2021 г. на СРС, 76-ти състав, заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 ГПК, длъжницата е била уведомена по реда на чл.47, ал.5 ГПК.

Указанията по чл.415 ГПК са съобщени на заявителя на 07.09.2021 г.

Исковата молба е била предявена на 07.10.2021 г., т.е. в срока по чл.415, ал.1 ГПК.

По доводите във въззивната жалба:

За да постанови решение в обжалвания смисъл, СРС е приел, че страните са сключили на 30.03.2011 г. трудов договор, който бил последван от договор за повишаване на квалификация от 01.11.2019 г. Ответницата се била съгласила да не прекратява основното си правоотношение за срок от година и половина като при неизпълнение била предвидена неустойка – 1200 лв. Трудовият договор и договорът за повишаване на квалификацията били оспорени по реда на чл.193 ГПК относно авторството от страна на работника. От заключението на съдебно-графичната експертиза /СГЕ/, неоспорено от страните, се установявало, че договора за повишаване на квалификацията не е подписан от ответницата, за разлика от молбата за напускане. Договорът за повишаване на квалификация не следвало да бъде изключен от доказателствения материал по делото, тъй като от представените по делото снимки било видно, че ответницата е завършила курса за обучение. Тези снимки били допустимо доказателствено средство. А възраженията на особения представител по отношение на тези доказателства били абсурдни. Трудовото правоотношение било прекратено от страна на ответницата като била издадена констативна заповед. Трудовата книжка била получена лично от ответницата на 24.09.2020 г. Оспорените подписи били доказани за

положени от ответницата със заключението на СГЕ. Молбата на ищеца за допускане на гласни доказателства била депозирана преди о.с.з. за изслушване на заключението на СГЕ и затова не била настъпила преклузия. Не била налице и забраната по чл.164, ал.1 ГПК, защото не се касаело до трудов договор. Затова приложими били правилата на ЗЗД. Изискването за писмена форма важало само за нови клаузи различни от трудовия договор и само за тяхна писмената форма била за действителност. Затова допустими били свидетелски показания. От последните, за които СРС е приел, че е налице хипотезата на чл.172 ГПК, тъй като свидетелката С. била служител на ищеца, се установило, че свидетелката познава ответницата, както и, че последната била пожелала да повиши квалификацията си, за да ѝ бъде повишена заплатата. Освен това работникът бил наясно с неустойката, която била инкорпорирана в тези договори. Това се установявало също от показанията на свидетелката Стоянчова, която сочела, че ответницата била уведомена за клаузите на типичната за това дружество двустранна сделка. Без значение било проблематичността на подписа; приложими били правилата на чл.35, ал.2 и чл.42, ал.2 ЗЗД. Смисълът на неустоечната клауза бил да покрие разходите на работодателя за проведените два курса и то без да се налага тяхното доказване, а от друга да се санкционира работника. Двата курса не следвало да струват много по-малко от 1 200 лв. Самата неустойка възлизала на малко повече от 1 месечно възнаграждение. Затова неустойката не била нищожна/прекомерна. Направеното възражение за прихващане навлизало прекалено в личната сфера на ищеца и представлявало осакатен иск; възражението било недопустимо. Искът по чл.86, ал.1 ЗЗД също бил основателен, тъй като ответницата била поставена в забава. Размерът на лихвата можел да бъде изчислен с лихвен калкулатор.

Софийски градски съд, действащ като въззивна инстанция, приема следното:

Ищецът претендира заплащане на неустойка по чл.13 вр. с чл.12 от договор за повишаване на квалификация от 01.11.2019 г.

От допуснатата, изслушана и приета по делото, неоспорена от страните в срока по чл.200 ГПК, съдебно-графическа експертиза се установява, че договора за повишаване на квалификация не е подписан от ответницата.

С молба от 20.06.2022 г., т.е. след депозирането на заключението на

СГЕ, от страна на ищеца е поискано изслушване на свидетелски показания, за установяване на обстоятелството, че страните са уговорили неустойка в размер на 1 200 лв. в случай, че ответницата прекрати договора преди да са изтекли 18 месеца от завършването на повишението на квалификацията, както и, че ответницата е знаела и се е съгласила да повиши квалификацията си, както и последиците от неизпълнението по договора за повишаване на квалификация.

Действително, с договорите за професионална квалификация и преквалификация не се уговаря прехвърлянето на работна сила и извършването на определена работа при работодателя, те не са трудови договори, макар и да са уредени от трудовото право.

Съдебната практика на ВКС, действително, приема, че доколкото липсва изрично предвидено условие за форма, следва да се прилагат общите правила на ЗЗД, а не по аналогия уредбата за трудовия договор, така в РЕШЕНИЕ № 227 ОТ 19.04.2011 Г. ПО ГР. Д. № 1861/2010 Г., Г. К., IV Г. О. НА ВКС, цитирано от СРС. В това съдебно решение наистина е посочено, че

„При положение, че в споразумението за повишаване на квалификация или преквалификация се променят или създават нови клаузи, касаещи самото трудово правоотношение, то само за тях важи изискването да са в писмена форма като условие за действителността им“.

В случая, обаче, се установява, че договорът за повишаване на квалификация на който ищеца основава претенциите си, не е подписан от ответницата А.. Затова настоящата инстанция намира, че разясненията дадени в горесцитираното решение на ВКС не са приложими за конкретната хипотеза. Не може липсата на автентичност на договора от 01.11.2019 г. в частта относно задълженото лице /ответницата/ да бъде заместена чрез изслушване на гласни доказателства относно това сключен ли е бил договор за повишаване на квалификация, както и какви са били конкретните уговорки, вкл. претендираната по делото от страна на ищеца неустойка. Аргумент за това се съдържа в разпоредбата на чл.164, т.5 ГПК, съгласно която не са допустими гласни доказателства за установяване на писмени съглашения, в които страната, която иска свидетелите, е участвала. Това е така, защото ищеца се позовава на писмено съглашение, което се оказва, че не е подписано от лицето посочено за негов автор и страна по това писмено съглашение.

Налице е и изрично противопоставяне от страна на особения представител на ответницата за допускане на гласни доказателства.

Само за пълнота на изложението ще посочим, че разпитаната свидетелка е заинтересована по смисъла чл.172 ГПК, тъй като е служител на ищцовото дружество. Наред с това от съдържанието на тези показания не се установява и ответницата А. да се е съгласила с претендирания от ищеца размер на неустойката – 1 200 лв. Дори в тези показания не се сочи какъв е размера на неустойката, нито останалите съществени реквизити на договора за повишаване на квалификация. Затова и дори да приемем, с оглед представените по делото снимки и генерична електронна справка, че ответницата е повишила квалификацията си, то от страна на ищеца не е доказано, че тази квалификация е именно по силата на договора от 01.11.2019 г. , на което дружеството основана претенциите си.

Налага се извод, че **обжалваното решение в частта в която е прието, че в полза на ищеца срещу ответницата /пред СРС/ следва да бъде признато вземане за неустойка по чл.92 ЗЗД вр. с чл.234 КТ, е неправилно и като такова ще следва да бъде отменено, а претенцията като неоснователна и недоказана ще следва да бъде отхвърлена.**

След като главния иск е неоснователен, то и акцесорния за лихва за забава по чл.86, ал.1 ЗЗД също е неоснователен. **Обжалваното решение в частта в която е прието, че в полза на ищеца срещу ответницата /пред СРС/ следва да бъде признато вземане за лихва за забава по чл.86, ал.1 ЗЗД, е неправилно и като такова ще следва да бъде отменено, а претенцията като неоснователна и недоказана ще следва да бъде отхвърлена.**

Пред първата съдебна инстанция:

При този изход на спора решението е неправилно и в частта за разноските и като такова ще следва да бъде отменено.

На ищеца разноски не се следват.

Ответницата не е претендирала разноски, а и такива не са сторени поради което не ще й бъдат присъдени.

Пред въззивната инстанция:

На въззивницата разноски се следват, но такива не са сторени поради

което не ще ѝ бъдат присъдени.

Въззиваемият претендира разноси и такива е сторил, но с оглед изхода на спора не му се следват и затова не се присъждат.

Водим от горното, СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение от 13.10.2022 г., постановено по гр.д.№ 57850 по описа за 2021 г. на СРС, 76 състав, изцяло.

И вместо това

ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ предявените от „С.Б.“ ЕООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ж.к.“Дружба“ 2, бул.“****, **срещу** А.М. О. А., ЕГН *****, гр.София, ул.“****, искове по реда на чл.422 ГПК вр. с чл.234 КТ вр. чл.92 и чл.86, ал.1 ЗЗД, за признаване за установено, че ответницата А.М. О. А., ЕГН *****, дължи на ищеца „С.Б.“ ЕООД, ЕИК ****, следните суми: – сумата в размер на 1 200 лв., представляваща неустойка за неизпълнение на задължение по договор за повишаване на квалификация от 01.11.2019 г., заедно със законната лихва, считано от 13.05.2021 г. до окончателното ѝ плащане; сумата в размер на 60,67 лв.-мораторна лихва за периода от 13.11.2020 г. до 13.05.2021 г., **като неоснователни и недоказани.**

РЕШЕНИЕТО е окончателно и не може да се обжалва, арг. от чл.280, ал.3, т.1 ГПК .

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____